

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของสมาชิกสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำกัด ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้สำหรับการวิจัย คือ

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา
- 2.2 ข้อมูลพื้นฐานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน
- 2.3 ข้อมูลพื้นฐานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่ จำกัด
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาวงจรการออม และปัจจัยที่มีส่วนกำหนดพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำกัด ซึ่งผู้ศึกษาได้รวบรวมเอกสารและทฤษฎีที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กัน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานในการศึกษา และใช้ในการสร้างแบบสอบถามสำหรับการเก็บข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีรายได้สมบูรณ์ (Absolute income hypothesis) เป็นแนวคิดของเคนส์ (John Maynard Keynes) กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานทฤษฎีการบริโภคที่มีความสัมพันธ์เบื้องต้นกับรายได้ โดยสร้างสมการแบบจำลอง ซึ่งอาศัยฟังก์ชันการบริโภค ความสัมพันธ์ประกอบด้วยสมมติฐานที่สำคัญคือ

$$C = a + bY_d ; 0 < b < 1 \quad (1)$$

โดยที่ C = การบริโภค
 Y_d = รายได้หลังหักภาษีแล้ว
 a, b = ค่าคงที่

จากสมการที่ 1 ค่าของการบริโภคเฉลี่ยต่อรายได้ (Average propensity to consume : APC) และค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (Marginal propensity to consume : MPC) มีค่าเท่ากับ

$$APC = \frac{c}{Y_d} = \frac{a}{Y_d} + b \quad (2)$$

$$MPC = \frac{dc}{dY_d} = b \quad (3)$$

โดยค่าของ MPC จะเป็นบวกและน้อยกว่า 1 ซึ่งก็คือการบริโภคจะเพิ่มขึ้นเมื่อบุคคลมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่การบริโภคที่เพิ่มขึ้นนั้นจะน้อยกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น และ MPC ในระยะสั้นจะมีค่าน้อยกว่า MPC ในระยะยาว เนื่องจากในระยะสั้นการปรับตัวในการใช้จ่ายบริโภคของบุคคลต่อการเปลี่ยนแปลงในรายได้นั้น จะทำได้ไม่สมบูรณ์ ถ้ารายได้เพิ่มขึ้นก็ไม่อาจบริโภคเพิ่มได้มากนัก หรืออีกนัยหนึ่งถ้ารายได้ลดลงการบริโภคก็ไม่ลดลงมากนักเช่นกัน เพราะผู้บริโภคไม่คุ้นเคยกับมาตรฐานการบริโภคอยู่ระดับหนึ่งๆ ส่วนในระยะยาวการปรับตัวของการบริโภคเป็นไปได้สมบูรณ์ MPC จะมีค่าสูงขึ้นจนกระทั่ง $MPC = APC$ (ชาโรนี ฉัตรไชยสิทธิกุล, 2543 : 6)

2. ทฤษฎีการบริโภคนิ่งถึงวงจรชีวิต (The Life Cycle hypothesis) ผู้ริเริ่มทฤษฎีนี้คือ Ando และ Modigliani โดยทฤษฎีนี้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของการบริโภคและรายได้ ว่าการบริโภคของบุคคลขณะใดขณะหนึ่ง ไม่ได้ขึ้นอยู่กับรายได้ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น แต่ขึ้นอยู่กับรายได้ทั้งหมดที่เขาจะได้รับตลอดช่วงชีวิตที่เขาทำงาน จำนวนปีที่ทำงาน และจำนวนปีที่เขาคาดว่าจะมีชีวิตอยู่ นอกจากนี้การที่บุคคลออมก็เพื่อเก็บเงินออมนั้นไว้ใช้ในการบริโภคในวัยชราเมื่อต้องออกจากงาน สามารถสร้างเป็นสมการแสดงความสัมพันธ์ได้ดังนี้ (มณีสรี พันธุลาภ, 2536 : 119)

$$CL = ZN \quad (4)$$

โดยที่

C = การบริโภคแต่ละปีซึ่งเท่ากับหมดในแต่ละปี

L = จำนวนปีที่เขาคาดว่าจะมีชีวิตอยู่

Z = รายได้ที่ได้รับในแต่ละปีเป็นค่าจ้างแรงงานเท่านั้น

N = จำนวนปีที่ทำงาน

หรืออาจกล่าวได้ว่าการบริโภคทั้งหมดในชั่วชีวิต (Lifetime consumption) เท่ากันกับรายได้ทั้งหมดที่เขาหาได้ตลอดชีวิตการทำงาน (Lifetime income)

เมื่อนำสมการที่ 4 มาเขียนใหม่ จะได้ว่า

$$C = \frac{N}{L}Z \quad (5)$$

สมการที่ 5 ได้แสดงให้เห็นว่าการบริโภคที่วางแผนไว้ในแต่ละปีจะเป็นสัดส่วนกับรายได้ที่ได้รับในแต่ละปี แต่ในขณะที่เดียวกันการออมของบุคคลจะเท่ากันกับการบริโภคในอนาคต โดยมีข้อสมมติที่ว่า จะไม่คำนึงถึงความไม่แน่นอนเกี่ยวกับความยืนยาวนานของอายุ และจำนวนปีที่ทำงาน อีกทั้งเงินที่บุคคลออมไว้ไม่มีดอกเบี้ย ดังสมการที่ 6 นี้

$$S = Z - C = \frac{Z(L - N)}{L} \quad (6)$$

โดยที่ S = การออมของบุคคล

3. ทฤษฎีการบริโภคที่คำนึงถึงรายได้ถาวร (The Permanent Income hypothesis)

ตามความเห็นของ Milton Friedman การบริโภคของบุคคลขึ้นอยู่กับรายได้ที่ถาวร ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับของรายได้ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เพราะบุคคลมีความต้องการที่จะให้มีการบริโภคที่เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นการบริโภคจึงเป็นเรื่องของการคาดการณ์หรือวางแผนไว้ในระยะยาวด้วย (มณีสรี พันธุลาภ, 2536 : 121)

เมื่อนำทฤษฎีมาสร้างสมการเพื่อแสดงให้เห็นว่าการบริโภคเป็นสัดส่วนกับรายได้ที่

ถาวร

$$C = cY^P \quad (6)$$

โดยที่ C = การบริโภคที่เกิดขึ้นในขณะหนึ่งๆ

C = ค่า MPC หรือ APC

Y^P = รายได้ที่ถาวรหลังจากหักภาษีแล้ว

ในขณะหนึ่งขณะใดเมื่อรายได้ของบุคคลเปลี่ยนแปลงไป ผู้บริโภคจะต้องพิจารณาว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นถาวรหรือชั่วคราว หากเป็นรายได้ชั่วคราว ค่าเฉลี่ยในช่วงระยะยาวจะเท่ากับศูนย์ไม่มีผลกระทบต่อบริโภค ในระยะสั้นเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของรายได้ จะทำให้ค่า APC ลดลง แต่เมื่อแน่ใจว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นนั้นเป็นรายได้ถาวร ก็จะปรับการบริโภคไปที่ระดับรายได้สูงขึ้นแทน ซึ่ง $MPC = APC$ ในระยะยาว

4. ทฤษฎีการบริโภคที่คำนึงถึงมาตรฐานการครองชีพโดยเปรียบเทียบ (The Relative Income hypothesis) เป็นแนวความคิดของ S.Duesenberry กล่าวถึงความสัมพันธ์ของการบริโภคกับรายได้ ซึ่งการบริโภคในปัจจุบันขึ้นอยู่กับรายได้ที่ได้รับขณะนั้น และรายได้ที่เคยได้รับในอดีต บุคคลจะยังรักษามาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้นเท่าที่ตนเคยใช้จ่าย แม้ว่ารายได้ปัจจุบันจะลดลงก็ตาม เรียกพฤติกรรมนี้ว่า “Ratchet Effect”

ในระยะสั้นจะพบว่าเมื่อรายได้ลดลง การบริโภคจะไม่ค่อยลดลงแต่การออมจะเป็นตัวเปลี่ยนแปลงเพื่อรักษามาตรฐานการบริโภคให้คงเดิม ต่อมาเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น การบริโภคก็จะ

เพิ่มสูงขึ้นจนถึงระดับการบริโภคสูงสุด และหากว่ารายได้ลดลง ผู้บริโภคก็จะลดการบริโภคลงแต่ลดลงไม่มากนัก เพื่อรักษามาตรฐานการครองชีพเดิมไว้ (มณีสรี พันธูลภ, 2536 : 124)

จากการวิเคราะห์ทฤษฎีการบริโภคทั้งในระยะสั้นและระยะยาวข้างต้น สามารถสรุปได้เป็นไปในลักษณะเดียวกันคือ

ระยะสั้น	MPC ลดลง เมื่อ	Y เพิ่มขึ้น
	APC ลดลง เมื่อ	Y เพิ่มขึ้น
	MPC	≠ APC
	APC	> MPC เสมอ
ระยะยาว	MPC	= APC และมีค่าคงที่เมื่อ Y เพิ่มขึ้น

5. รายได้ถาวรและการออม

จากทฤษฎีการบริโภคที่คำนึงถึงรายได้ถาวร จะได้สมการการบริโภค คือ

$$C = cY^P = c\theta Y + c(1-\theta)Y_{-1} \quad (7)$$

เมื่อนำสมการที่ 7 มาหาสมการออมจะได้สมการดังนี้

$$\begin{aligned} S &= Y - C = Y - cY^P \\ &= Y - c\theta Y - c(1-\theta)Y_{-1} \\ S &= (1-c\theta)Y - c(1-\theta)Y_{-1} \quad \text{การออมระยะสั้น} \quad (8) \end{aligned}$$

จากสมการที่ 8 จะเห็นว่าในระยะยาว เมื่อ $Y = Y_{-1}$ การออมจะเป็นสัดส่วนกับรายได้

$$S = (1-c)Y \quad \text{การออมระยะยาว} \quad (9)$$

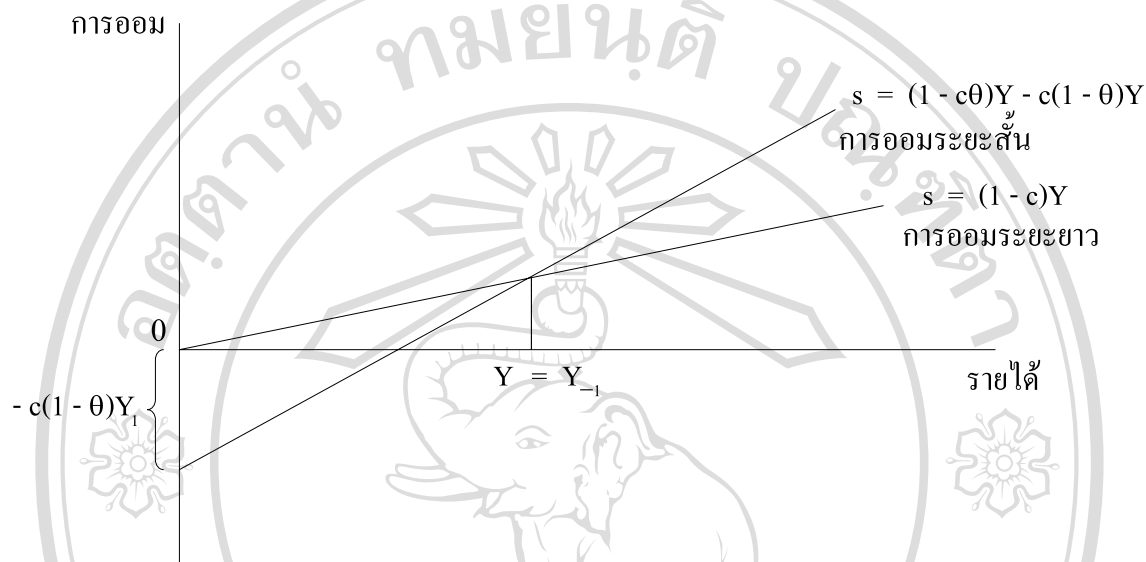
จากสมการข้างต้น ในระยะสั้นค่าของความโน้มเอียงในการออมต่อหน่วย (Marginal propensity to save : MPS) มีค่าเท่ากับ $1 - c\theta$ แต่ค่าของ MPS ในระยะยาวจะมีค่าเท่ากับ $1 - c$ ฉะนั้นค่าของ MPS ในระยะสั้นมีค่ามากกว่าค่าของ MPS ในระยะยาว เพราะในระยะสั้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของรายได้ ผู้บริโภคจะคิดว่ารายได้ที่เปลี่ยนแปลงนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงชั่วคราว จึงไม่ปรับการบริโภคตามรายได้ แต่จะหันมาปรับการออมแทน โดยเพิ่มการออมมากขึ้นเมื่อรายได้มากขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคและการออมในระยะสั้นและระยะยาวสรุปได้ดังนี้ (มณีสรี พันธูลภ, 2536 : 125)

$$MPS_{\text{ระยะสั้น}} > MPS_{\text{ระยะยาว}}$$

$$MPC_{\text{ระยะสั้น}} > MPC_{\text{ระยะยาว}}$$

เมื่อ $MPS + MPC = 1$

รูปที่ 2.1 รายได้ การออมในระยะสั้นและการออมในระยะยาว

ที่มา : เศรษฐศาสตร์มหภาควิเคราะห์ : ทฤษฎีและนโยบาย, มณิศรี พันธุลาภ

2.2 ข้อมูลพื้นฐานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

2.2.1 ความหมายทั่วไปของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

สหกรณ์เครดิตยูเนียน คือ สหกรณ์สมบูรณ์แบบประเภทหนึ่ง อยู่ในสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์จัดตั้งขึ้นในหมู่สมาชิกที่มีวงสัมพันธ์เดียวกัน คือ การมีที่อยู่อาศัยในท้องถิ่นเดียวกัน การมีอาชีพการงานเดียวกัน และการเป็นสมาชิกในสมาคมเดียวกัน และสหกรณ์ต้องดำเนินการภายใต้หลักประชาธิปไตย คือ หนึ่งคนต่อหนึ่งเสียง สมาชิกจะสะสมทรัพย์ร่วมกัน เพื่อเป็นทุนดำเนินการให้สมาชิกที่มีความจำเป็นเดือดร้อน กู้ยืมนำไปใช้ คณะกรรมการได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกและโดยสมาชิกจากสหกรณ์นี้เอง ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะได้รับการจัดสรร ไปสู่สมาชิกในรูปของดอกเบี้ยและเงินปันผล

2.2.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียน

สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีการจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อจัดระบบบริหารหรือบริการ สะสมทรัพย์ที่ง่ายและสะดวก
2. เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกในอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรม
3. ให้การศึกษาแก่สมาชิกในด้านการจัดการ และการความคุ้มครองการเงินของตน

2.2.3 หน้าที่ของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

สหกรณ์เครดิตยูเนียนสามารถช่วยพัฒนาสมาชิกได้ดังนี้

1. ด้านการฝึกอบรมให้รู้จักประหยัด การสะสมทีละเล็กละน้อยตามกำลังความสามารถเป็นประจำ สม่่าเสมอตามสัญญา จะเกิดเป็นนิสัย มีวินัยประจำตัว นอกจากนี้ยังช่วยให้สมาชิกรู้จักกู่เงินอย่างฉลาด และนำไปใช้ในทางที่ดีมีประโยชน์
2. ด้านการฝึกอบรมให้รู้จักพึ่งตนเอง เนื่องจากเงินทุนกองกลางในสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้น มาจากสมาชิกโดยการสะสมทรัพย์ทีละเล็กละน้อยเป็นประจำ ทำให้สมาชิกเห็นคุณค่าของเงินสหกรณ์ ยังให้การศึกษอบรมแก่สมาชิกให้รู้จักใช้จ่ายใช้สอยอย่างประหยัด รู้จักทำงานประมาณรายได้ รายจ่าย เป็นการพัฒนาตนเองทำให้ตนเป็น “นายหน่อเงิน ” เมื่อเวลาเดือดร้อนก็ไม่ต้องพึ่งใครอื่น เพราะมีที่พึ่งคือสหกรณ์เครดิตยูเนียนของเราเอง
3. ด้านการฝึกอบรมให้คิดช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การที่สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนประหยัดสะสมโดยพร้อมเพรียงกัน ทำให้เรียนรู้ความจริงว่ามนุษย์เราต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันจึงจะอยู่รอด
4. ด้านการฝึกอบรมประชาธิปไตย การดำเนินงานในสหกรณ์เครดิตยูเนียนถือตามหลักประชาธิปไตยให้อำนาจสูงสุดแก่สมาชิกในที่ประชุมใหญ่ คือหนึ่งคนต่อหนึ่งเสียง ไม่ว่าจะมีเงินหุ้นมากหรือน้อยเท่าใดก็ตาม
5. ด้านการพัฒนาความเป็นผู้นำที่ดี สหกรณ์เครดิตยูเนียนช่วยผลิตผู้นำที่ดีในสังคม โดยสมาชิกจะต้องเลือกคณะกรรมการคณะต่างๆ จากบรรดาสมาชิกขึ้นมาดำเนินงานแทนกรรมการเหล่านี้หมุนเวียนเปลี่ยนไปตามวาระ เพื่อให้โอกาสแก่สมาชิกอื่นมาทำงานรับใช้เพื่อนสมาชิก

2.2.4 บทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อสมาชิกและองค์กรอื่นๆ

สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีหน้าที่กระทำการงานสนองความต้องการของสมาชิกมากมาย ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมการพัฒนาบุคคล ครอบครัว และสังคมโดยทั่วไป
2. ส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์โดยช่วยให้ประหยัดรายจ่ายของตนไว้ ร่วมกัน
ในทางที่มั่นคง และได้รับประโยชน์ตามควร
3. รับฝากเงินจากสมาชิก
4. ให้สมาชิกกู่เงินตามความจำเป็นหรือมีประโยชน์
5. กู้ยืมเงินเพื่อให้เป็นทุนดำเนินงานสหกรณ์
6. ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืม

7. ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการดำเนินงานของสหกรณ์ด้วยตนเองตามหลักประชาธิปไตยและหลักการสหกรณ์
8. ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพของสมาชิก
9. จัดให้มีสวัสดิการหรือให้การสงเคราะห์ แก่สมาชิกและครอบครัว
10. จัดให้มีการคุ้มครองการออมทรัพย์และคุ้มครองเงินกู้ของสมาชิก

2.3 ข้อมูลพื้นฐานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำกัด

2.3.1 ประวัติความเป็นมา

สหกรณ์เครดิตยูเนียน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2524 โดยกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์ หรือคุ้นเคยกัน เพื่อให้สมาชิกออมนเงินร่วมกันและให้กู้ยืมเมื่อจำเป็น มีสมาชิกเริ่มแรก 108 คน และเงินสะสม 8,860 บาท ต่อมาได้ดำเนินการจดทะเบียนเป็นสหกรณ์เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2524 มีเลขที่หนังสือสำคัญรับจดทะเบียน ที่ กพธ.4/2528 และในปัจจุบันมีสำนักงานตั้งอยู่ที่ อาคาร 11 ตึกนาฏศิลป์ ชั้น 1 ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เลขที่ 202 ถนนช้างเผือก ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีทุนเรือนหุ้น 743,410 บาท ทุนสำรอง 10,913.32 บาท และทุนสะสมตามข้อบังคับ 29,730.03 บาท

รูปที่ 2.2 ตราสัญลักษณ์ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำกัด

ที่มา : สหกรณ์เครดิตยูเนียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำกัด

ตราสัญลักษณ์ของสหกรณ์มีรูปลักษณ์เป็นรูปมือ ครอบคร้วและรูปโลก ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการช่วยเหลือซึ่งกันและกันจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งทั่วโลก ซึ่งสัญลักษณ์นี้เป็นเครื่องหมายแทนสหกรณ์เครดิตยูเนียนในทุกแห่งทั่วโลก

2.3.2 วัตถุประสงค์และบทบาทหน้าที่

สหกรณ์เครดิตยูเนียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกช่วยตนเอง เพื่อดำเนินธุรกิจร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยใช้หลักคุณธรรม พื้นฐานหน้าประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นใจกัน และความไว้วางใจกัน โดยมีรายละเอียดวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิก
2. จัดหาทุนและบริการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีพ
3. จัดหาปัจจัยการผลิต รวมซื้อ รวมขายสินค้าและบริการของสมาชิก รวมทั้งจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค หรือแปรรูปผลผลิตของสมาชิก
4. ร่วมมือกับสหกรณ์อื่น ชุมนุมสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย องค์การชุมชนภาคเอกชน และหน่วยงานของรัฐเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์
5. ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกและชุมชน

และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ข้างต้น สหกรณ์จะต้องมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. รับฝากเงินจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น
2. ให้สมาชิกกู้ยืมเงินตามความจำเป็นหรือมีประโยชน์
3. กู้ยืมเงินเพื่อใช้เป็นทุนดำเนินงานของสหกรณ์
4. ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน
5. ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารทางการเงิน
6. ค้ำประกันเงินกู้ หรือสินเชื่อของสมาชิก รวมทั้งการค้ำประกันการให้เช่าซื้อ หรือให้ยืมทรัพย์สินอื่นแก่สมาชิก
7. ชื้อหุ้นของธนาคารซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์
8. ชื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
9. ชื้อหุ้นของสถาบันซึ่งประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวก หรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์
10. ชื้อหลักทรัพย์รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
11. ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามกฎหมายและตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

12. ให้สวัสดิการและการสงเคราะห์ตามความสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว
13. จัดให้มีสวัสดิการคุ้มครองการออมทรัพย์ คุ้มครองเงินกู้ของสมาชิก
14. ดำเนินการให้กู้ยืมเพื่อการเคหะ
15. ร่วมมือกับทางราชการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ และสหกรณ์อื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์
16. ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก
17. ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศ หรือบุคคลอื่นใด
18. กระทำการต่างๆ ตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้น รวมถึงซื้อ ถือกรรมสิทธิ์หรือทรัพย์สินสิทธิครอบครองกู้ยืม โอนหรือรับโอน ยืมหรือให้ยืม เช่าหรือให้เช่า เช่าซื้อหรือให้เช่าซื้อ จำนองหรือรับจำนอง จำนำหรือรับจำนำ ขายหรือจำหน่าย ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิกหรือของสมาชิก

2.3.3 การดำเนินงานและโครงสร้างการบริหารงาน

การดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำกัด แบ่งการบริหารงานออกเป็น 2 ด้าน คือด้านการดำเนินการ และด้านการตรวจสอบกิจการ เพื่อให้เป็นบรรทัดตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ โดยสมาชิกในที่ประชุมใหญ่จะเลือกคณะกรรมการออกเป็น 2 ชุด คือ คณะกรรมการดำเนินการ และคณะผู้ตรวจสอบกิจการ

1. คณะกรรมการดำเนินการ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการทั้งปวงของสหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์ กับทั้งในทางอันจะทำให้เกิดความเจริญแก่สหกรณ์ โดยคณะกรรมการดำเนินการจะแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบออกเป็น 3 คณะย่อย ดังต่อไปนี้

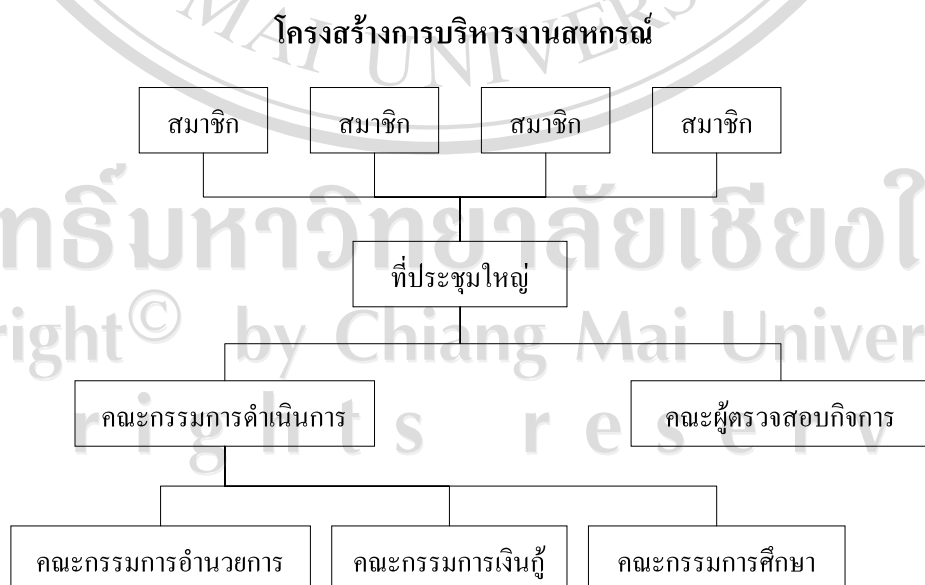
1.1. คณะกรรมการอำนวยการ มีอำนาจหน้าที่ในด้านการพิจารณาเรื่องการรับสมาชิก และออกจากสมาชิก ตลอดจนการดูแลให้สมาชิกปฏิบัติกรต่างๆ ตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบและมติของสหกรณ์ การควบคุมเรื่องการรับเงิน จ่ายเงิน การสะสมเงิน หรือการเก็บรักษาเงินตามระเบียบข้อบังคับ การควบคุมดูแลจัดทำงบการเงินและรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ รวมถึงการทำนิติกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย เป็นต้น

1.2. คณะกรรมการเงินกู้ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยอนุมัติการให้เงินกู้แก่สมาชิก โดยจะต้องตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกให้มีความเป็นไปตามความมุ่งหมายที่ให้เงินกู้นั้น ต้องตรวจสอบควบคุมให้เงินกู้มีหลักประกันตามที่กำหนด ต้องดูแลติดตามการชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้ อีกทั้งต้องสอบสวนเบื้องต้นในกรณีที่มีผู้กู้ขอผ่อนเวลการส่งเงินงวด หรือผิดนัดชำระหนี้ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาต่อไป

1.3. คณะกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก โดยให้การศึกษาหรืออบรมแก่สมาชิก และผู้ที่สนใจทราบถึงเจตนารมณ์ หลักวิธีการ การบริหารงานของสหกรณ์ รวมถึงการเผยแพร่ข่าวสารต่างๆ ให้สมาชิกและบุคคลภายนอกได้รับทราบ และที่สำคัญต้องให้การศึกษาและเผยแพร่วิธีการออมทรัพย์ การใช้เงินอย่างรอบคอบ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อสมาชิกสหกรณ์

2. คณะผู้ตรวจสอบกิจการ อาจเป็นสมาชิกหรือบุคคลภายนอกซึ่งมีคุณวุฒิ มีความรู้ในด้านธุรกิจ การเงิน การบัญชี การเศรษฐกิจหรือการสหกรณ์ โดยมีหน้าที่ในการตรวจสอบเอกสารบัญชี ทะเบียนและการเงิน ตลอดจนทรัพย์สิน หนี้สินทั้งหมดของสหกรณ์ เพื่อทราบฐานะที่เป็นอยู่จริงของสหกรณ์ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานความถูกต้องของการดำเนินธุรกิจ การจัดจ้างเจ้าหน้าที่ หนังสือสัญญาจ้างและหลักประกัน ติดตามผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่าย เพื่อประเมินผลการดำเนินการให้เกิดผลดีแก่กิจการของสหกรณ์

รูปที่ 2.3 โครงสร้างการบริหารงานสหกรณ์เครดิตยูเนียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำกัด

ที่มา : คู่มือสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน, ชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด

2.3.4 สมาชิกของสหกรณ์

สมาชิกของสหกรณ์เครดิตยูเนียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำกัด คือ ผู้ที่มีชื่อและได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิกตามข้อบังคับที่ได้ลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิก และได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว โดยสมาชิกของสหกรณ์เครดิตยูเนียน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สมาชิกสามัญ ผู้สมัครเป็นสมาชิกสามัญจะต้องยื่นใบสมัครถึงสหกรณ์ โดยต้องมีสมาชิกรับรองอย่างน้อยสองคน และต้องมีการออมสะสมทรัพย์อย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่าหกเดือน จึงจะได้รับการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการอำนวยการเป็นสมาชิกโดยสมบูรณ์ เพื่อจะได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ จากสหกรณ์

คุณสมบัติของสมาชิกสามัญ

- เป็นบุคคลธรรมดาและบรรลุนิติภาวะ
- มีที่ตั้งของที่อยู่อาศัยในท้องที่ จังหวัดเชียงใหม่
- เป็นผู้มีความประพฤติและนิสัยดีงาม
- เป็นผู้เห็นชอบในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ มีกิจการร่วมกัน และพร้อมจะปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์
- มิได้เป็นสมาชิกในสหกรณ์เครดิตยูเนียนอื่น

สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสามัญ

- สามารถเสนอข้อคิดเห็นและลงคะแนนเสียงในที่ประชุมใหญ่
- สามารถเป็นคณะกรรมการดำเนินการ หรือผู้ตรวจสอบกิจการ
- ได้รับบริการทางการเงิน วิชาการ สวัสดิการ และสิทธิต่างๆ ตามข้อบังคับของสหกรณ์
- ต้องเข้าประชุมที่สหกรณ์จัดให้มีขึ้น
- ต้องปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์
- ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน และให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการดำเนินการเพื่อการพัฒนาสหกรณ์

2. สมาชิกสมทบ สหกรณ์อาจรับสมาชิกสมทบได้ตามที่เห็นสมควร โดยต้องสมัครเข้าเป็นสมาชิกสมทบด้วยตามความสมัครใจ และมีความประสงค์จะใช้บริการต่างๆ ของสหกรณ์เป็นประจำ นอกจากนี้สมาชิกสมทบจะต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น

คุณสมบัติของสมาชิกสมทบ

- เป็นผู้เห็นชอบในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

- เป็นบุคคลธรรมดาทั้งบรรลุนิติภาวะและยังไม่บรรลุนิติภาวะก็ได้ แต่ในกรณีที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะจะต้องได้รับคำยินยอมจากผู้ปกครองเป็นลายลักษณ์อักษร
- เป็นผู้ที่มีความประพฤติดีงาม
- เป็นผู้ที่ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ ระเบียบ มติและคำสั่งของสหกรณ์ สหกรณ์และหน้าที่ของสมาชิกสมทบ
- สามารถฝากเงิน และรับบริการทางวิชาการจากสหกรณ์
- ต้องปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับของสหกรณ์ และเข้าร่วมประชุมตามที่สหกรณ์นัดหมาย

ในการให้บริการแก่สมาชิกสมทบนั้น สหกรณ์ไม่สามารถให้สิทธิด้านการกู้เงินจากสหกรณ์ การถือหุ้นในสหกรณ์ การนับชื่อเข้าเป็นองค์ประชุมในการประชุมใหญ่ การออกเสียงในเรื่องใดๆ ของสหกรณ์ และการเข้าเป็นกรรมการดำเนินการหรือผู้แทนสมาชิกของสหกรณ์ได้ การขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิกทั้งสองประเภทนั้น มีความคล้ายคลึงกัน คือ

- สมาชิกเสียชีวิต
- เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ
- ต้องคำพิพากษาให้ล้มละลาย
- ลาออกจากสหกรณ์และได้รับการอนุมัติแล้ว
- ถูกให้ออกจากสหกรณ์ ในกรณีสมาชิกสามัญ เช่น ไม่ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า นำเงินไปใช้วัตถุประสงค์ การผิคนัดชำระเงินกู้ 3 ครั้ง หรือจงใจปิดบังความจริงเกี่ยวกับหนี้สิน เป็นต้น ส่วนกรณีสมาชิกสมทบ เช่น ไม่ลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิกสมทบ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ แสดงตนเป็นปฏิปักษ์หรือทำให้เสื่อมเสียต่อสหกรณ์ เป็นต้น

2.3.5 การให้บริการแก่สมาชิก

การให้บริการของสหกรณ์เครดิตยูเนียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำกัด แก่สมาชิกแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. การสะสมเงิน สมาชิกจะต้องสะสมเงินในลักษณะของหุ้นสหกรณ์ ซึ่งออกหุ้นได้ไม่จำกัดจำนวน โดยมีมูลค่าหุ้นละ 10 บาท สมาชิกแต่ละคนสะสมเงินตามกำลังความสามารถและสม่ำเสมอ การสะสมเงินจะกำหนดระยะเวลาตามความสะดวกของสมาชิก เงินสะสมนี้ถือเป็นเงินสะสมค่าหุ้นและทุกสิ้นปีจะได้รับผลตอบแทนเป็นเงินปันผล ซึ่งขึ้นอยู่กับกำไรและการจัดสรรกำไรในแต่ละปี สมาชิกหนึ่งคนจะมีหุ้นเกินหนึ่งในห้าของทุนเรือนหุ้นทั้งหมดของสหกรณ์ไม่ได้

และสมาชิกจะถอนเงินสะสมค่าหุ้นได้ก็ต่อเมื่อได้ลาออก การขายหรือโอนหุ้นให้ผู้อื่นนั้นไม่สามารถทำได้

2. การรับฝากเงิน สหกรณ์เครดิตยูเนียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำกัด มีการให้บริการรับฝากเงินกับสมาชิกในรูปแบบ เงินฝากออมทรัพย์ คือ ทำหน้าที่รับฝากเงินจากสมาชิกที่มีความประสงค์จะฝากเงินเพิ่มเติม โดยไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการฝากหรือถอน มีลักษณะคล้ายกับการฝากเงินออมทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป จะได้รับดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ซึ่งจะคิดดอกเบี้ยให้ทุกๆ 6 เดือน คือในเดือนมิถุนายน และธันวาคม นอกจากนี้สมาชิกที่จะฝากเงินประเภทนี้จะต้องผ่านการสะสมเงินค่าหุ้นครบ 6 เดือนก่อนจึงจะสามารถย้ายเงินสะสมมาเป็นเงินออมได้

3. การให้เงินกู้ เงินกู้ซึ่งให้แก่สมาชิกไม่ว่าประเภทใด ๆ จะให้ได้แต่เฉพาะเพื่อการอันจำเป็นหรือมีประโยชน์ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร ประเภทเงินกู้ที่สหกรณ์เครดิตยูเนียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำกัด ให้บริการแก่สมาชิก มีอยู่ 2 ประเภท ดังนี้

3.1 เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน ในกรณีที่สมาชิกมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุอันจำเป็นรีบด่วน และมีความประสงค์ขอกู้เงิน เช่น อุบัติเหตุ ค่าพาหนะ ค่ารักษาพยาบาล

3.2 เงินกู้สามัญ ในกรณีที่สมาชิกมีความประสงค์ขอกู้เงินสำหรับใช้จ่ายเพื่อการอันจำเป็น หรือมีประโยชน์ต่างๆ เช่นการปรับปรุงพัฒนาอาชีพ ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ปลดเปลื้องหนี้สิน เงินกู้ประเภทนี้กู้ได้ประมาณ 3 เท่าของเงินสะสมค่าหุ้นที่สมาชิกมีอยู่

ในการกู้ยืมเงินนั้น จำนวนเงินกู้จะมีจำนวนเงินต้นเกินกว่าร้อยละสิบของเงินค่าหุ้นทั้งหมดของสหกรณ์ในเวลานั้นไม่ได้ การควบคุมหลักประกันและการเรียกคืนเงินกู้นั้นจะอยู่ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการดำเนินการตรวจตรา

หลักเกณฑ์การให้เงินกู้ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำกัด

- ความต้องการของสมาชิก พิจารณาจากวัตถุประสงค์และความจำเป็นที่ขอกู้
- คุณลักษณะของสมาชิก พิจารณาจากอุปนิสัย ความซื่อสัตย์และความ

รับผิดชอบของสมาชิก

- ความสามารถด้านการชำระคืน การกู้เงินของสมาชิกจะต้องไม่เป็นการเพิ่มภาระให้แก่ผู้กู้เกินกว่าขีดความสามารถที่จะรับได้ มีความเป็นไปได้ในการส่งคืนเงินกู้ และไม่เสี่ยงต่อการสูญเสียของสหกรณ์

- การค้ำประกัน ผู้กู้จะต้องมีการค้ำประกันที่เชื่อถือได้ ประวัติของสมาชิกผู้ค้ำประกันหรือทรัพย์สินซึ่งใช้ค้ำประกันก็ต้องเชื่อถือได้

- ความสามารถให้กู้ได้ของสหกรณ์เครดิตยูเนียน เป็นการพิจารณาสภาพทางการเงินของสหกรณ์ ว่ามีขีดความสามารถช่วยเหลือสมาชิก ได้มากน้อยเพียงใด

2.3.6 สวัสดิการที่สมาชิกได้รับ

สวัสดิการที่สหกรณ์เครดิตยูเนียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำกัด จัดให้มีการบริการแก่สมาชิก แบ่งได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. **สวัสดิการเงินกู้** มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยป้องกันปัญหาหนี้สูญ ช่วยเสริมสร้างเสถียรภาพด้านการเงินของสหกรณ์ และสร้างหลักประกันความมั่นคงให้แก่ครอบครัวของสมาชิกผู้กู้ยืม ซึ่งเมื่อสมาชิกผู้กู้เสียชีวิตหรือตกเป็นผู้สิ้นไร้ความสามารถโดยสิ้นเชิง ขณะที่ยังมีหนี้สินค้างชำระอยู่ ทางสหกรณ์จะเป็นผู้ชดใช้ให้แทน ภาระหนี้สินจะไม่ตกแก่ญาติ หรือผู้ค้ำประกัน โดยสหกรณ์จะชำระหนี้ให้รายละสูงสุดไม่เกิน 400,000 บาท

2. **สวัสดิการเงินสะสม** มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกสะสมทรัพย์มากขึ้น เสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารการเงินของสหกรณ์ และสร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัวของสมาชิกผู้เสียชีวิต โดยจะได้รับเงินสมทบจำนวนหนึ่ง สวัสดิการเงินสะสมนี้จะให้ความคุ้มครองในกรณีที่สมาชิกเสียชีวิตเท่านั้น และจะจ่ายเงินสมทบของสมาชิกให้แก่ผู้รับผลประโยชน์ตามเกณฑ์ผลประโยชน์ ซึ่งจำนวนเงินสมทบที่จ่ายให้สูงสุดไม่เกิน 200,000 บาทต่อราย

3. **สวัสดิการความมั่นคง** มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเสริมสร้างเสถียรภาพของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ช่วยคุ้มครองป้องกันภัยหรือการสูญเสียต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นต่อสหกรณ์ ให้ลดน้อยลงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และช่วยให้สมาชิกมั่นใจในสหกรณ์เครดิตยูเนียนมากยิ่งขึ้น

4. **สวัสดิการกองทุนสมทบ** มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสวัสดิการของครอบครัวสมาชิก ด้านอุปถัมภ์สงเคราะห์ และเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันในขบวนการสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยสมาชิกจะต้องส่งเงินเข้ากองทุนสวัสดิการครั้งแรกคนละ 300 บาท เงินจำนวนนี้จะเป็นกองทุนเพื่อไปจ่ายให้กับผู้รับผลประโยชน์ของสมาชิกที่เสียชีวิต

ตารางที่ 2.1 หลักเกณฑ์การให้เงินกู้ฉุกเฉินและสามัญ ถือใช้ตั้งแต่วันที่ 14 มีนาคม 2551 เป็นต้นไป

ประเภท เงินกู้	ระยะเวลาการเป็น สมาชิก		จำนวน งวด (เดือน)	จำนวนคน	พนักงาน			ถูกจ้างประจำ	ตำแหน่ง		ข้าราชการ
	ปี (ขึ้นไป)	เดือน (ขึ้นไป)			สาขาวิชา กร	สาขา สนับสนุน	มีบ้าน อยู่		เกษียณ (ไม่มีบ้าน)		
										ค่าหุ้น ณ วันที่ (บาท)	
ฉุกเฉิน		6	4	พิจารณาเป็นรายๆ	ค่าประกันคนละไม่เกิน 200,000 บาท				ค่าประกันคนละไม่เกิน		
ฉุกเฉิน	1		4	พิจารณาเป็นรายๆ					200,000 บาท	100,000 บาท	
สามัญ		6	84	2	✓	หรือ ✓	✓	✓	หรือ ✓	หรือ ✓	หรือ ✓
สามัญ		6	84	1	✓	หรือ ✓	✓	✓	หรือ ✓	หรือ ✓	หรือ ✓
สามัญ	1		84	3 (กลุ่ม)	✓	หรือ ✓	✓	✓	หรือ ✓	หรือ ✓	หรือ ✓
สามัญ		6	84	1	✓	หรือ ✓	✓	✓	หรือ ✓	หรือ ✓	หรือ ✓
สามัญ	1		84	3	✓	หรือ ✓	✓	✓	หรือ ✓	หรือ ✓ (2 คน)	หรือ ✓
สามัญ		6	84	1	✓	หรือ ✓	✓	✓	หรือ ✓	หรือ ✓ (2 คน)	หรือ ✓
สามัญ	1		84	3	✓	หรือ ✓	✓	✓	หรือ ✓	หรือ ✓ (3 คน)	หรือ ✓
สามัญ		6	84	1	✓	หรือ ✓	✓	✓	หรือ ✓	หรือ ✓ (2 คน)	หรือ ✓
สามัญ	2		84	3	✓	หรือ ✓	✓	✓	หรือ ✓	หรือ ✓ (4 คน)	หรือ ✓

ที่มา : สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่จำกัด

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เรณู ศุภรัฐปรีชา (2543) ได้ศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนริมออน จำกัด อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทำการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนริมออน และเพื่อทราบความคิดเห็นของสมาชิกต่อสหกรณ์ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากสมาชิกสหกรณ์จำนวน 242 คน รวมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานกิจการประจำปี และรายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 – 2542 จากการศึกษาพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างและเกษตรกรกรรม มีความจำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากสหกรณ์นอกเหนือจากการออมทรัพย์ และส่วนใหญ่จะออมเงินไว้กับสหกรณ์มากกว่าสถาบันการเงิน เพราะสามารถกู้ยืมได้สะดวกและเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำกว่าท้องตลาด ส่วนการวิเคราะห์การดำเนินงานของสหกรณ์จัดว่าอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัตราการเพิ่มของทุนดำเนินงาน ดอกเบี้ยเงินกู้ และกำไรสุทธิประจำปีที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น ในส่วนของการประเมินผลการดำเนินงานพบว่า อัตราส่วนหนี้ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ทั้งหมด อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้ และอัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ นอกจากนี้ส่วนของความคิดเห็นที่มีต่อสหกรณ์ของสมาชิกพบว่า สหกรณ์ให้ประโยชน์แก่สมาชิกเป็นอย่างมาก มีการให้บริการเงินรับฝากดีแล้วแต่การบริการเงินกู้สมควรให้มีการปรับปรุงในด้านการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้มีความรวดเร็วขึ้น

ขาริณี นัทรไชยสิทธิกุล (2543) ได้ศึกษาโดยการวิเคราะห์การออมของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการออมภาคครัวเรือน และวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการออมภาคครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย (1) ข้อมูลที่เป็นปฐมภูมิได้จากการออกแบบสอบถามครัวเรือนจำนวน 434 ตัวอย่าง (2) ข้อมูลที่ได้จากเอกสารข้อมูลทางสถิติที่หน่วยงานต่างๆ จัดเก็บรวบรวมไว้และจากงานวิจัยต่างๆ และมีการใช้วิธีการเชิงปริมาณในการวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือน โดยการสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจและสังคมต่างๆ ที่มีผลต่อการออมภาคครัวเรือน ผลการศึกษาค้นพบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการออมภาคครัวเรือนโดยรวมของจังหวัดเชียงใหม่คือ รายได้ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการออมในทิศทางเดียวกัน ส่วนจำนวนผู้พึ่งพิงและขนาดของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการออมในทิศทางตรงกันข้ามกัน แต่เมื่อพิจารณาแยกเป็นเขตเมืองและเขตชนบทพบว่า ในเขตเมืองรายได้และจำนวนผู้พึ่งพิงของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการออมในทิศทางเดียวกัน ส่วนในเขตชนบทรายได้และการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนมี

ความสัมพันธ์กับการออมในทิศทางเดียวกัน สำหรับวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการออมของครัวเรือนพบว่า ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทต่างออมเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยหรือยามชรา ซึ่งเป็นการออมเพื่อใช้จ่ายในอนาคตมากกว่าเพื่อหาผลประโยชน์

พนม กิติวัง (2543) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์คือ (1) ศึกษาถึงรูปแบบการออมของครัวเรือน (2) ศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการออม (3) ศึกษาแนวโน้มการออมของครัวเรือนในอนาคต โดยได้ทำการออกแบบสอบถาม ซึ่งสุ่มตัวอย่างแบบจัดชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำนวน 300 ครัวเรือน โดยครอบคลุมอาณาบริเวณของตำบลต่างๆ ตามเขตการปกครองของเทศบาลนครเชียงใหม่ทั้ง 4 แขวงคือ แขวงนครพิงค์ แขวงกาวิละ แขวงศรีวิชัย และแขวงเมืองราย จากการศึกษพบว่า รูปแบบการออมของครัวเรือนยังให้ความสำคัญในการออมกับสถาบันการเงินค่อนข้างสูง รองลงมาจะออมในรูปแบบของกรรมธรรม์ประกันชีวิต สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมคือ รายได้ของครัวเรือน และอายุของหัวหน้าครัวเรือน และแนวโน้มการออมของครัวเรือนในอนาคตพบว่า กลุ่มครัวเรือนคาดว่าจะออม โดยให้ความสำคัญในด้านความมั่นคงมากที่สุด รองลงมาคือผลตอบแทนและชนิดทรัพย์สินที่มีสภาพคล่อง การโฆษณาจูงใจให้ออมตามลำดับ สำหรับครัวเรือนที่คาดว่าจะไม่ออมในอนาคต เนื่องจากไม่รู้ว่าจะออมในรูปแบบใด ผลตอบแทนที่ได้รับไม่น่าพอใจ ไม่มีสภาพคล่องพอ และไม่เชื่อมั่นในความมั่นคงของสถาบันการเงิน ตามลำดับ

สมชาย เมธาวิกุลชัย (2546) ได้ทำการประเมินผลการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเชียงใหม่ จำกัด โดยอาศัยการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินงบการเงินของสหกรณ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534-2544 และเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และประเมินความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการดำเนินการสหกรณ์ของสมาชิก นอกจากนี้ยังประเมินทัศนคติของสมาชิกและคณะกรรมการดำเนินการที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ด้านประสิทธิภาพในการบริหารการเงินของสหกรณ์ มีความสามารถนำสินทรัพย์ และทุนไปหาผลตอบแทนได้ดีและมีความเสี่ยงทางการเงินพอสมควร แต่ยังมีปัญหาสภาพคล่องทางการเงินและประสิทธิภาพการทำกำไร ด้านสมาชิกสหกรณ์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุ 36-45 ปี มีแหล่งรายได้จากเงินเดือนประจำเป็นหลัก และการเข้าเป็นสมาชิกส่วนใหญ่ก็เพื่อต้องการเงินกู้ รองลงมาคือต้องการการออมทรัพย์ แต่แหล่งเงินออมส่วนใหญ่เป็นธนาคารพาณิชย์ รองลงมาจึงเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยให้เหตุผลหลักคือมีความมั่นคงมากกว่า และผลการศึกษาด้านทัศนคติของสมาชิกต่อการดำเนินการของสหกรณ์ พบว่ามีทัศนคติเห็นด้วยต่อการดำเนินการ โดยเห็นด้วยกับการบริการเงินกู้สามัญ ด้านหุ้น และด้านเงินกู้ฉุกเฉิน มากที่สุดตามลำดับ

นุสรา วรรณดา (2547) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การออมของสมาชิกสหกรณ์ และศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการออมของสมาชิกสหกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ การเก็บแบบสอบถามจากสมาชิกสหกรณ์จำนวน 360 ราย ผลของการศึกษาพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจจิตตารมณ์ หลักและวิธีการสหกรณ์เพียง ร้อยละ 37.2 ส่วนปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการบริการมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังได้ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับการออม โดยใช้ค่า Chi-Square พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการออมของสมาชิกคือ อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภาระหนี้สินต่อสหกรณ์ของสมาชิก เงินปันผลที่ได้รับ และความรู้ความเข้าใจจิตตารมณ์หลักและวิธีการสหกรณ์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ปรีชา จำรูญฤทธิ์ (2547) ศึกษาปัจจัยกำหนดการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย จะทำการศึกษาเฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์ของข้าราชการ โดยใช้ข้อมูลทฤษฎีมิติที่ได้มาจากข้อมูลระบบสารสนเทศสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยปี 2533-2546 ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อทำการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยสร้างเป็นแบบจำลองในรูปแบบสมการถดถอยเชิงเส้น ผลจากการศึกษาพบว่า จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ รายได้ของสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการออม เมื่อพิจารณาจากปริมาณการออมที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกปี จะมีลักษณะการเพิ่มในอัตราส่วนที่ลดลง แสดงว่าข้าราชการส่วนใหญ่ที่มีรายได้มาก ก็จะมีภาระค่าใช้จ่ายที่มากขึ้นเช่นกัน ส่วนของค่าใช้จ่ายของสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออม พบว่าภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัวข้าราชการพลเรือนสามัญมีสัดส่วนค่อนข้างสูง ทำให้มีความพยายามเพิ่มสัดส่วนการออมให้มากที่สุดเพื่อสร้างโอกาสในการกู้ยืมเงินของสหกรณ์ และนำมาทดแทนค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายในแต่ละเดือน นอกจากนี้หนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออม สัดส่วนหนี้สินของครอบครัวข้าราชการนั้นค่อนข้างสูงถึง 234.50% ของเงินรับฝาก ซึ่งสอดคล้องกับเงินรับฝากที่มีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้น

ปาริชาติ จำปานิล (2549) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการ โดยจำแนกตามอายุ ตำแหน่งหน้าที่ และรายได้ประจำ มีกลุ่มตัวอย่างคือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

ขอนแก่น จำกัด จำนวน 375 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้คือ t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การให้บริการเงินกู้ การส่งเสริมการออมทรัพย์ และการเลือกตั้งคณะกรรมการ ตามลำดับ นอกจากนี้สมาชิกที่มีอายุต่างกัน สมาชิกที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน และสมาชิกที่มีรายได้ประจำต่างกัน ล้วนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงลักษณะของปัจจัยที่มีผลต่อการออม ผลการดำเนินงานสหกรณ์ ทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงวิธีการในการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ทำให้สามารถนำมาใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษาวิจัย และสามารถใช้เป็นแนวทางในการออกแบบสร้างแบบสอบถาม ลักษณะวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูล อีกทั้งเครื่องมือทางสถิติที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved